

RAČUNOVODSTVO i financije

PRAKTIČNA PRIMJENA ZAKONA O SPRJEČAVANJU
PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA S
NAGLASKOM NA PRIKAZ I PROVEDBU SMJERNICA

www.rif.hr

Ivica Milčić univ.spec.oec.
savjetnik - urednik, HZRIF

Pranje novca

- Poduzimanje niza radnji kojim se prikriva pravi izvor novca, druge imovine ili prava
- Faze pranja novca
  - Ulaganje
  - Prikrivanje
  - Integracija
- Metode pranja novca
  - Mnogostruke transakcije, lažna društva, korištenje nominalnog predstavnika, strukturiranje, kupnja imovine gotovinom, okrupnjavanje i sl...
- Financiranje terorizma – opasnost da će financijski sustav biti zlorabljen za financiranje terorizma, odnosno da će neki pravni odnos, transakcija ili proizvod biti posredno ili neposredno uporabljeni za financiranje terorizma. Može biti financiran iz prihoda legalnih aktivnosti.

Mjere koje poduzimaju obveznici

- Procjena rizika od zlouporabe za pranje novca i financiranje terorizma za pojedinu stranku, poslovni odnos, transakciju ili proizvod
- Izrada politika, kontrola i postupaka...
- Mjere dubinske analize stranke
- Imenovanje ovlaštene osobe i njezina zamjenika
- Stručno osposobljavanje i izobrazba djelatnika
- Izrada i dopunjavanje liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih stranaka i transakcija
- Obavješćavanje Ureda za sprječavanje pranja novca
- Čuvanje i zaštita podataka i vođenje propisanih evidencija

Procjena rizika pranja novca ili financiranja terorizma

- Rizik da će stranka zlouporabiti financijski sustav za pranje novca ili financiranje terorizma, odnosno da će neki poslovni odnos, transakcija ili proizvod biti posredno ili neposredno upotrijebljeni za pranje novca ili financiranje terorizma.
- Izraditi analizu rizika i pomoću te analize odrediti ocjenu rizika pojedine skupine ili vrste stranke, poslovnog odnosa, transakcije
- Procjena rizika mora biti dokumentirana **i razmjerna veličini obveznika, vrsti, opsegu i složenosti njegova poslovanja – ažurirati redovno...**

Pristup temeljen na riziku

- Procjena rizika
  - Utvrđivanje i procjena rizika od PN/FT:
    - Stranke, proizvoda i usluge, poslovne prakse, geografskog rizika
  - Upravljanje rizicima:
    - Umanjivanje i upravljanje rizikom
    - Primjena strategija, politika i procedura
    - Uspostave sustava i kontrola
- Provedba stalnog praćenja:
  - Razvijanje i provedba procesa praćenja
  - Vođenje potrebnih evidencija
  - Obavješćivanje o sumnjivim transakcijama
  - Izvješćivanje uprave

Procjena rizika

- Cilj - primijeniti mjere za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma proporcionalno identificiranom riziku.
- Potrebno je razmotriti:
  - vrstu, poslovni profil, strukturu, te zemljopisno porijeklo stranaka,
  - prirodu poslovnog odnosa, proizvoda ili transakcije.
- Kategorije rizika:
  - visok,
  - srednji i
  - nizak

Procjena rizika

- Upotreba Liste provjere za procjenu rizika i provođenje navedene provjere u određenim razdobljima;
- Opće smjernice za provođenje Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma
  - Dodatak 3: Lista provjere za procjenu rizika

Nacionalna procjena rizika – utvrđeni stupnjevi ranjivosti sektora

Naziv sektora	Ranjivost/rizik	Koeficijent rizičnosti
Casino (Internet casino)	srednji	0,55
Trgovci plemenitim metalima	srednji	0,54
Kladionice (Internet kladionice)	srednji	0,53
Poduzetničke ili fiducijarne usluge	srednji	0,50
Automat klubovi	srednji	0,48
Trgovci umjetninama i antikvitetima	srednji/nizak	0,39
Odvjetnička društva i odvjetnic	srednji/nizak	0,35
Posrednici u prometu nekretnina	srednji/nizak	0,35
Javni bilježnici	srednji/nizak	0,30
Organizatori dražbi	srednji/nizak	0,29
Računovođe i porezni savjetnici	srednji/nizak	0,24
Revizori	srednji/nizak	0,22
Lutrijske igre	nizak	0,17

Politički izložene osobe

- Od 01. siječnja 2018 godine :
  - Politički izložena osoba je svaka fizička osoba koja djeluje ili je u proteklih najmanje 12 mjeseci djelovala na istaknutoj javnoj dužnosti u državi članici ili trećoj državi, uključujući i članove njezine uže obitelji i osobe za koje je poznato da su bliski suradnici politički izložene osobe.
- Fizička osoba sa stalnim prebivalištem ili uobičajenim boravištem u stranoj državi koje djeluju ili su u posljednjoj godini (ili dulje) djelovale na istaknutoj javnoj dužnosti, uključujući i članove njihove uže obitelji ili osobe za koje je poznato da su bliski suradnici takvih osoba.
- U slučaju da je riječ o stranoj politički izloženoj osobi tada obveznik provodi pojačanu dubinsku analizu:
  - Podaci o izvoru sredstava i imovine iz isprava i druge dokumentacije koju stranka podnese,
  - Ako takvih takvih dokumenata nema prikuplja se iz pisane izjave stranke
  - Nakon uspostavljanja poslovnog odnosa prati sa posebnom pažnjom transakcije i druge poslovne aktivnosti...

Politički izložene osobe

- Izjava se sastavlja na hrvatskom i na engleskom jeziku
- Primjer izjave
- Opće smjernice:
  - *„obveznik nije sukladno ZSPNFT-u dužan utvrđivati je li stvarni vlasnik stranke stana politički izložena osoba, no međunarodni standardi i dobra praksa u području provedbe mjera SPN/FT-a ukazuju na važnost provedbe ove mjere.”*

Potencijalno niži rizik stranke

- Trgovačka društva kojima se trguje na burzi ili uređenom tržištu pod uvjetom da podliježu zahtjevu za objavljivanje podataka
- Tijelo javne vlasti ako ispunjava sljedeće uvjete:
  - obavlja poslove koje su mu kao javne ovlasti povjerene zakonom, odnosno za čije obavljanje je ovlašteno,
  - identitet je moguće pouzdano provjeriti iz javno dostupnih izvora,
  - obavlja djelatnost koja je javno poznata, pri čemu je stranka, u skladu sa zakonom koji je obvezuje, dužna redovito obavljati reviziju financijskih izvještaja.
- Stranke koje imaju boravište na području države članice, trećim državama koje imaju djelotvoran sustav SPNFT

Izrada i dopuna liste indikatora

- Ured i Financijski inspektorat sastavili su osnovnu listu indikatora koju treba proširivati – dopunjavati i prilagođavati prema poznatim trendovima i tipologijama pranja novca i okolnostima koje proizlaze iz poslovanja.
- Lista indikatora je sastavni dio internog akta - **Definirano politikama, procedurama i postupcima.**
- Obveza sastavljanja liste indikatora za prepoznavanje sumnjivih transakcija i stranaka uzimajući u obzir:
  - složenost i opseg izvršenja transakcija,
  - neuobičajeni sadržaj,
  - vrijednost ili povezanost transakcija koje nemaju jasno uočljivu ekonomsku ili pravnu opravdanost, odnosno nisu usuglašene ili nisu razmjerne s uobičajenim odnosno očekivanim poslovanjem stranke,
  - druge okolnosti povezane sa statusom ili drugim karakteristikama stranke.

Osnovna lista indikatora

- Opći indikatori
- Identifikacijske isprave
- Gotovinske transakcije
- Ekonomski razlozi
- Poslovni odnos ili transakcija koja uključuje druge države
- Poslovni odnos ili transakcija vezani uz porezne oaze (off shore)
- Indikatori karakteristični za poslove revidiranja i računovodstva
- Ostali indikatori
- Lista indikatora se dopunjuje i prilagođava prema poznatim trendovima i tipologijama pranja novca i prema okolnostima koje proizlaze iz poslovanja obveznika
- Ažurira se godišnje

Provođenje mjera i radnji temeljem ZSPNFT

- Mjere, radnje i postupci za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i FT provode se:
  - prije i/ili prilikom svake transakcije,
  - Pri sklapanju pravnih poslova kojima se stječe ili koristi imovina
  - Ostalim oblicima raspolaganja novcem, pravima i drugom imovinom koji mogu poslužiti za pranje novca i financiranje terorizma

Dubinska analiza

- Provodi se u slučajevima:
  - Prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa strankom,
  - Pri svakoj povremenoj transakciji jednakoj ili većoj od 105.000,00 kn, neovisno o tome da li je riječ o jednokratnoj ili više njih povezanih
  - Pri svakoj povremenoj transakciji koja predstavlja prijenos novčanih sredstava u iznosu većem od 1.000,00 €. – prijenosi novca preko sustava platnih usluga
  - U pružanju igara na sreću, prilikom stavljanja uloga i preuzimanja dobitaka, uključujući kupnju ili zamjenu žetona u kunskoj protuvrijednosti od 15.000,00 kuna i više neovisno da li je riječ o jednokratnoj ili povezanim transakcijama.
  - Ako postoji sumnja u vjerodostojnost i istinitost prethodno dobivenih podataka o stranci ili stvarnom vlasniku stranke,
  - Uvijek kada postoji sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma,

Mjere dubinske analize

- Utvrditi identitet stranke i provjera na osnovi dokumenta, podataka ili informacija dobivenih iz vjerodostojnog, pouzdanog i neovisnog izvora, uključuje i kvalificirani certifikat za elektronički potpis
- Utvrditi i provjeriti stvarnog vlasnika stranke,
- Prikupiti podatke o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa ili transakcije,
- Stalno praćenje poslovnog odnosa, transakcija...

Utvrđivanje identiteta stranke

- Za stranku koja je fizička osoba:
  - Uvid u službeni osobni dokument stranke u njezinoj nazočnosti,
  - Ako se iz službenog osobnog dokumenta ne mogu prikupiti svi podaci, nedostajući podaci prikupljaju se iz drugih važećih javnih isprava koje podnese stranka.
  - Ako postoji sumnja obveznik može zatražiti i pisanu izjavu stranke

Utvrđivanje identiteta pravne osobe

- Identitet stranke koja je pravna osoba utvrđuje se:
  - Uvidom u izvornik ili ovjerena kopija dokumentacije iz sudskog ili drugog javnog registra (dokumentacija ne smije biti starija od tri mjeseca)
  - Neposrednim uvidom u sudski ili drugi javni registar – na izvodu iz registra u koji je izvršen uvid obveznik zapisuje datum i vrijeme i ime i prezime osobe koja je izvršila uvid.
  - Ako iz prikupljene dokumentacije nije moguće prikupiti sve podatke, podatke koji nedostaju prikupljaju se direktno od zakonskog zastupnika ili opunomoćenika.
  - U slučaju sumnje u vjerodostojnost ili istinitost obveznik mora zatražiti i pisanu izjavu.
  - Ako je stranka strana pravna osoba koja obavlja djelatnost u Republici Hrvatskoj preko svoje poslovne jedinice – podružnice, obveznik utvrđuje i provjerava identitet strane pravne osobe i njezine podružnice.

Utvrđivanje identiteta zakonskog zastupnika i opunomoćenika

- Uvid u službeni osobni dokument
- Izjava ako se posumnja u istinitost ili vjerodostojnost

OPUNOMOĆENIK

- Uvid u službeni osobni dokument
- Podaci iz ovjerene punomoći
- Izjava ako se posumnja u istinitost ili vjerodostojnost

Utvrđivanje i provjera stvarnog vlasnika

- Obveznik je dužan utvrditi stvarnog vlasnika stranke koje pravna osoba, predstavništvo, podružnica, drugi subjekt domaćeg i stranog prava izjednačenih s pravnom osobom

Utvrđivanje stvarnog vlasnika za pravnu osobu

- Jednu ili više fizičkih osoba koje u konačnici posjeduju ili kontroliraju pravnu osobu putem izravnog ili neizravnog vlasništva, dovoljnog postotka dionica ili prava glasa ili vlasničkih udjela u toj pravnoj osobi
  - Udjel dionica od 25% plus jedna dionica ili vlasništvo poslovnog udjela više od 25% u stranci u posjedu fizičke osobe pokazatelj je izravnog vlasništva.
  - Udjel dionica od 25 % plus jedna dionica ili vlasništvo više od 25 % u stranci u posjedu pravne osobe koji je pod kontrolom fizičke osobe ili više njih ili više pravnih osoba koje su pod kontrolom iste fizičke osobe ili više njih pokazatelj je neizravnog vlasništva
- Ako, nakon što su iscrpljena sva moguća sredstva i pod uvjetom da nema temelja za sumnju, osobe iz točke a. nisu identificirane ili ako postoji sumnja da je identificirana osoba ili više njih stvarni vlasnik ili vlasnici, stvarnim vlasnikom se može smatrati fizička osoba ili više njih koje su na položaju višeg rukovoditelja

Utvrđivanje stvarnih vlasnika udruga, zaklada, fundacija, političkih stranaka, vjerskih zajednica,

---

- Ako je stranka neprofitna organizacija kao što su udruge potrebno je usmjeriti pozornost na aktivnosti kojima se ostvaruju ciljevi utvrđeni statutom, poduzeti razumne mjere utvrđivanja identiteta utemeljitelja, **utvrditi identitet jedne i/ili više osoba koje kontroliraju ili upravljaju njihovim aktivnostima, uključujući članove tijela upravljanja i zastupanja.**
- podaci pribavljaju se iz javno dostupnih upisnika (registar upisnika) ili neposredno od neprofitnih organizacija.
- Političke stranke, sindikati i vjerske zajednice nemaju stvarne vlasnike.

Registar stvarnih vlasnika

- Registar je središnja elektronička baza podataka koja sadrži podatke o stvarnim vlasnicima
  - pravnih subjekata osnovanih na području Republike Hrvatske
- Registar u ime Ureda operativno vodi Financijska agencija.
- Pravni subjekt dužan je imati i čuvati odgovarajuće, točne i ažurirane podatke o:
  - a) stvarnome vlasniku ili stvarnim vlasnicima, koji podatci obuhvaćaju:
    - 1. ime i prezime
    - 2. državu prebivališta
    - 3. dan, mjesec i godinu rođenja
    - 4. identifikacijski broj ili podatak o vrsti, broju, izdavatelju, državi i datumu važenja identifikacijske isprave
    - 5. državljanstvo stvarnoga vlasnika i
    - 6. podatke o prirodi i opsegu stvarnoga vlasništva

Obrasci za prijavu u RSV

- RSV 1 – za d.o.o., j.d.o.o., k.d., j.t.d., g.i.u. i ustanove
- RSV 2 – za d.d.
- RSV 3 – udruge, zaklade
- RSV 4 – trustovi
- [Obrazac RSV 1](#)

Način upisa podataka

- Putem web aplikacije uz korištenje digitalnog certifikata
  - Osobno – ovlaštena osoba
  - Opunomoćena osoba
- U poslovnicama FINE na popunjenom obrascu

Dostupnost podataka o stvarnome vlasništvu

- Podatci iz Registra, u opsegu i na način propisanim ovim Zakonom i na temelju njega donesenih podzakonskih akata, dostupni su samo sljedećim ovlaštenicima:
  - ovlaštenim službenicima Ureda
  - ovlaštenim osobama državnih tijela iz članka 120. ovoga Zakona
  - **ovlaštenoj osobi i zamjeniku ovlaštene osobe obveznika te drugim zaposlenicima obveznika iz članka 9. ovoga Zakona**, te osobama iz članka 68. stavka 4. ovoga Zakona, kada provode mjere dubinske analize stranke na temelju ovoga Zakona i
  - pravnim i fizičkim osobama koje dokažu opravdani pravni interes.
- Dostupno uz naknadu ...

Iznimke od obveze utvrđivanja stvarnog vlasnika

- financijske institucije
- tijela državne uprave ili javnog sektora
- društva koje trguju na burzi ili uređenom javnom tržištu
  - društvo čiji su vrijednosni papiri prihvaćeni i kojima se trguje na burzi ili uređenom javnom tržištu u jednoj ili više država članica u skladu s propisima u Europskoj uniji, odnosno društvo sa sjedištem u trećoj državi čiji su financijski instrumenti prihvaćeni i u kojima se trguje na burzi ili uređenom javnom tržištu u državi članici ili u toj trećoj državi, pod uvjetom da u toj trećoj državi vrijede zahtjevi za objavljivanje podataka u skladu s propisima u Europskoj uniji

Prikupljanje podataka – ovlaštene mjenjač, trgovac plemenitim metalima, trgovci umjetničkim predmetima i antikvitetima

---

- U vrijednosti većoj od 15.000,00 kuna
  - Utvrđuje i provjerava identitet stranke
  - Prikuplja slijedeće podatke:
    - Ime i prezime
    - Prebivalište
    - Dan, mjesec i godinu rođenja
    - OIB ako je vidljiv iz identifikacijske isprave
    - Naziv i broj identifikacijske isprave
    - Naziv i državu izdavatelja
    - Državljanstvo / državljanstva

Praćenje poslovnog odnosa

- Obveznik je dužan brižljivo pratiti poslovne aktivnosti koje stranka provodi kod njega, čime se osigurava poznavanje stranke, uključujući poznavanje izvora sredstava kojima stranka posluje.
- kako bi se osiguralo da transakcije odgovaraju saznanjima obveznika o toj stranci, vrsti posla, izvoru sredstava, namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa ili transakcija.
- Obveznici su dužni provesti ponovnu godišnju dubinsku analizu strane pravne osobe, redovito jednom godišnje, a najkasnije do isteka jedne godine od posljednje dubinske analize stranke.
- Informacije se ažuriraju za tekuće poslovne odnose - Dokumenti i podaci dostupni obvezniku moraju se ažurirati, a mjere prilagođavati stupnju rizika od PN/FT-a.

Dubinska analiza

- Prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa pravnom osobom prikupljaju se slijedeći podaci:
  - Naziv, sjedište (ulica, kućni broj, mjesto i država) i identifikacijski broj;
  - Ime i prezime, prebivalište, datum rođenja, državljanstvo i država izdavanja identifikacijske isprave
  - identifikacijski broj, naziv, broj i naziv izdavatelja identifikacijske isprave (u primjeru to je zakonski zastupnik);
  - Ime i prezime, prebivalište, datum rođenja i državljanstvo stvarnog vlasnika;
  - Podatke o namjeni i predviđenoj prirodi poslovnog odnosa, zajedno s informacijom o djelatnosti stranke;
  - Datum i vrijeme uspostavljanja poslovnog odnosa;
  - *Podatke o izvoru sredstava koja jesu ili će biti predmet transakcije ili poslovnog odnosa u slučaju procjene višeg rizika po pitanju SPNFT*
- Razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma;

Primjeri provođenja mjera dubinske analize

- Primjer računovodstvene usluge i revizija
  - Usluge
- Primjer odvjetničke i javnobilježničke usluge
  - Osnivanje trgovačkog društva i polaganje temeljnog kapitala preko odvjetnika
- Primjer – odobravanje kredita

Pojednostavljena dubinska analiza

- Pri uspostavljanju poslovnog odnosa:
  - Naziv, adresa, sjedište i identifikacijski broj stranke
  - Ime i prezime zakonskog zastupnika ili opunomoćenika
  - Namjenu i predviđenu prirodu poslovnog odnosa
- Pri provođenju transakcije:
  - Naziv, adresa, sjedište i OIB pravne osobe za koju se obavlja transakcija
- Revizorsko društvo – pri uspostavljanju poslovnog odnosa sa strankom koja podliježe reviziji GFI-a, može izvršiti pojednostavljenu dubinsku analizu stranke – osim kad postoji sumnja

Pojačana dubinska analiza stranke

- Pojačana dubinska analiza provodi se u slučajevima:
  - Pri uspostavljanju poslovnog odnosa ili obavljanju transakcija sa stranim politički izloženim osobama,
  - Kad stranka nije osobno nazočna pri utvrđivanju i provjeri identiteta za vrijeme provođenja mjera dubinske analize
  - Kada zbog prirode poslovnog odnosa, oblika i načina izvršenja transakcije, poslovnog profila stranke, ili zbog drugih okolnosti koje se odnose na stranku postoji ili bi mogao postojati veliki rizik
- Mjere pojačane dubinske analize:
  - Prikupljanje podataka o izvorima sredstava koja su predmete transakcije iz isprava i druge dokumentacije koju stranka podnese
  - Zaposlenik obveznika koji vodi postupak uspostavljanja poslovnog odnosa sa stranom politički izloženom osobom pribavlja pisanu suglasnost nadređene mu osobe,
  - Nakon uspostavljanja poslovnog odnosa s posebnom pažnjom prati transakcije i druge poslovne aktivnosti

Pojačana dubinska analiza stranke

- Zbog nenazočnosti stranke
  - Prikupljanje dodatnih isprava, podataka ili informacija na osnovi kojih provjerava identitet stranke,
  - Dodatno provjeri podnesene isprave ili dodatno potvrdi od strane kreditne ili financijske institucije
  - Prvo plaćanje u poslovnoj aktivnosti izvrši putem računa otvorenog u ime stranke kod kreditne institucije

Imenovanje ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe

- Obveznik iz članka 9. stavaka 2., 3. i 4. – (svi) ovoga Zakona dužan je imenovati ovlaštenu osobu te jednoga ili više zamjenika ovlaštene osobe za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, a kada je to primjereno veličini i prirodi posla obveznika, obveznik je dužan imenovati ovlaštenu osobu na rukovodećoj razini.
- Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona koji je fizička osoba koja obavlja registriranu djelatnost nije dužan imenovati ovlaštenu osobu nego je sam dužan obavljati poslove ovlaštene osobe propisane ovim Zakonom i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima.

Imenovanje ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe

- Ured obavještavaju:
  - kreditne institucije
  - kreditne unije
  - institucije za platni promet
  - društva za upravljanje investicijskim fondovima i investicijski fondovi s pravnom osobnošću s unutarnjim upravljanjem
  - mirovinska društva u dijelu poslovanja koje se odnosi na dobrovoljne mirovinske fondove te mirovinska osiguravajuća društva u dijelu poslovanja koji se odnosi na izravne jednokratne uplate osoba u takva društva i društva za dokup mirovine
  - društva ovlaštena za pružanje investicijskih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti
  - društva za osiguranje koja imaju odobrenje za obavljanje poslova životnih osiguranja i drugih osiguranja povezanih s ulaganjima
  - faktoring-društva
  - leasing-društva
  - institucije za elektronički novac

Primjer odluke o imenovanju ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe

---

- [Primjer odluke o imenovanju ovlaštene osobe i zamjenika ovlaštene osobe](#)
- Obvezno osigurati uvjete za rad
  - Pristup podacima,
  - Odgovarajuća ovlaštenja,
  - Kadrovske, materijalne i druge uvjete rada,
  - Primjerene prostorne i tehničke uvjete,
  - Redovito stručno osposobljavanje,

Stručno osposobljavanje i izobrazba djelatnika

- Program stručnog osposobljavanja i izobrazbe mora biti dokumentiran
  - Datum revizije programa također, mora biti dokumentiran
- Potrebno je dokumentirati sadržaj programa osposobljavanja/izobrazbe, vrijeme održavanja i popis osoba koje su u njemu sudjelovale.
- Program je proporcionalan vrsti i opsegu poslovanja obveznika
  - Obveznici trebaju izraditi, provoditi i dopunjavati program primjeren vrsti i opsegu njihova poslovanja. Zaposlenici se osposobljavaju uz pomoć prezentacija, pisanih materijala ili on-line edukativnih programa.

Stručno osposobljavanje i izobrazba djelatnika

- Program je proporcionalan stupnju rizika od PN/FT-a
  - Program mora biti prilagođen riziku od PN/FT-a. Sadržaj programa ne samo da treba biti usmjeren na rizike od PN/FT specifične za poslovanje obveznika, nego i obveznici koji su izloženi visokom riziku od PN/FT-a trebaju imati prilagođene programe usmjerene na utvrđene visoke rizike.
- Osposobljavanje i izobrazba su sveobuhvatni
  - Sadržaj osposobljavanja/izobrazbe pruža zaposlenicima i rukovodstvu jasnije razumijevanje njihovih obveza u pogledu SPN/FT-a te izloženosti njihova poslovanja riziku od PN/FT-a. Program bi trebao obuhvatiti informacije o tehnikama, metodama i trendovima u području PN/FT-a, objašnjenja odredaba Zakona i pripadajućih podzakonskih propisa, pregled postupaka dubinske analize stranke, vođenje evidencija, uvjete obavješćivanja, pregled internih politika i procedura, procjene rizika i strategije umanjavanja rizika.
- Stručno osposobljavanje i izobrazba provodi se najmanje jednom godišnje
  - Stručno osposobljavanje i izobrazba mora se provesti barem jednom godišnje, no potrebno je i češće ako dođe do promjena u poslovnoj praksi i/ili u zakonskim odredbama u području SPNFT-a.

Stručno osposobljavanje i izobrazba djelatnika

- Osposobljavanje i izobrazba svih zaposlenika
  - Svi zaposlenici moraju proći osposobljavanje/izobrazbu radi boljeg razumijevanja poslovnih postupaka te politika, procedura i rizika povezanih sa SPNFT-om.
- Novi zaposlenici osposobljavaju se prije interakcije sa strankama
  - Osposobljavanje/izobrazba u pogledu SPNFT-a trebala bi biti sastavnim dijelom početnog usmjerenja novoga zaposlenika. Osposobljavanje/izobrazbu potrebno je provesti prije interakcije novoga zaposlenika sa strankama.
- Godišnji pregled/revizija programa osposobljavanja
  - Potrebno je obaviti reviziju/pregled programa barem jednom godišnje. Reviziju/pregled potrebno je obaviti i prilikom svake promjene poslovne prakse i/ili promjene zakonskih odredaba u području SPN/FT-a.
- [Primjer programa stručnog osposobljavanja](#)

Evidencije prema ZSPNFT

- Od 01. siječnja 2018.:
  - Evidencija podataka o rezultatima stalnog praćenja poslovnog odnosa – provjere identiteta na temelju dokumenata, podataka ili informacija
  - Evidencija podataka o strankama, poslovnim odnosima i transakcijama
  - Evidencija o složenim i neobičnim transakcijama te o rezultatima analize tih transakcija
  - Evidenciju dostavljenih podataka Uredu o sumnjivim transakcijama
  - Evidenciju dostavljenih podataka Uredu o gotovinskim transakcijama (preko 200.000 – uplate)
  - Evidenciju o otkrivanju podataka primateljima unutar grupe
  - Evidenciju o otkrivanju podataka primateljima u okviru iste kategorije obveznika
  - Evidenciju naloga koje je ured izdao obvezniku za privremeno zaustavljanje obavljanja sumnjive transakcije
  - Evidenciju naloga koje je ured izdao obvezniku za stalno praćenje financijskog poslovanja

Čuvanje evidencije 10 godina od dana nakon izvršene transakcije

Evidencije

- Evidencija podataka o strankama, poslovnim odnosima i Pri uspostavljanju poslovnog odnosa,
  - Pri transakciji u vrijednosti većoj od 105.000,00 (jednokratnoj ili više njih povezanih),
  - Ako postoji sumnja u vjerodostojnost i istinitost prethodno dobivenih podataka o stranci ili o stvarnom vlasniku stranke,
  - Uvijek kada postoje razlozi za sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma bez obzira na vrijednost transakcije.

Prijedlog evidencije podataka o strankama, poslovnim odnosima i transakcijama – iz starog propisa

---

- Naziv (ime i prezime) stranke, adresa, OIB,
- Djelatnost,
- Ovlaštena osoba za zastupanje (ime i prezime, adresa, OIB)
- Datum i vrsta poslovnog odnosa (transakcije) – opis
- Procjena rizika (niski rizik, srednji rizik, visoki rizik),

Primjer evidencije - računovodstvene usluge

Obveznik d.o.o., za računovodstvene usluge
Potočna 1, 10000, Zagreb,
OIB: 12345678911

EVIDENCIJA PODATAKA O STRANKAMA, POSLOVNIM ODNOSIMA I TRANSAKCIJAMA

R.b.	Naziv (ime i prezime) stranke	Adresa	OIB	Djelatnost	Ime i prezime osobe ovlaštene za zastupanje	Adresa	OIB	Datum i vrsta poslovnog odnosa (transakcije) – opis	Procjena Rizika
1	Livada d.o.o., Brza cesta 2, Zagreb, OIB:12344665432			Proizvodnja namještaja	Marijan Glib, Brza cesta 2, Zagreb, OIB: 43634563452			01.01.2007. Vođenje poslovnih knjiga	Srednji rizik
2	Cash exchange d.o.o., Duga ulica 54, Zagreb, OIB: 34569354672			mjenjačnica	Gustav Kovač, Međimurska 12, Varaždin, OIB:34562345432			01.01.2009. Vođenje poslovnih knjiga	Visoki rizik
3	Caffe barr Ex d.o.o., Vukovarska 33, Zagreb, OIB:44565678345			Caffe bar	Niko Kranjčević, Zagrebačka 32, Zagreb, OIB:44567894562			01.01.2011. Vođenje poslovnih knjiga	Srednji rizik
4	Investitor d.o.o., Praška 2, Zagreb, OIB:43530923452			Za upravljanje investicijsk. fondovima	Blaž Gortan, Gornja 34, Zagreb, OIB:45634523423			01.01.2011. Vođenje poslovnih knjiga	Niski rizik
5									

Primjer evidencije dostavljenih podataka Uredu

Obveznik d.o.o., za računovodstvene usluge

Potočna 1, 10000, Zagreb,

OIB: 12345678911

EVIDENCIJA DOSTAVLJENIH PODATAKA UREDU

R.b.	Naziv (ime i prezime) stranke	Vrsta i Datum uspostavl. posl. odnosa	Datum provođenja ili odbijanja provođenja transakcije	Datum traženja savjeta u svezi s pranjem novca i financiranjem terorizma	Datum obavješćivanja Ureda
1					
2					
3					

Interna revizija

- Obveza provođenja interne revizije ako je to prikladno s obzirom na veličinu i prirodu posla obveznika.
- Nema više izuzeća
- [Primjer odluke o odabiru internog revizora](#)
- Obveznik iz članka 9. ovoga Zakona je dužan najmanje jednom godišnje osigurati redovitu unutarnju reviziju sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma ako je to prikladno s obzirom na veličinu i prirodu posla obveznika.

Međunarodne institucije, standardi i dokumenti

- Organizacija ujedinjenih naroda
  - www.un.org i www.unodc.org
- Europska unija
  - 25. lipnja 2015. stupila je na snagu Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ.
  - Države članice donijet će zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do 26. lipnja 2017.
  - 25. lipnja 2015. stupila je na snagu i Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1781/2006. Sukladno članku 27. navedene Uredbe, ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije, a primjenjuje se od 26. lipnja 2017. Slijedom navedenog, do početka primjene navedene Uredbe, primjenjuje se Uredba (EZ) br. 1781/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. studenoga 2006. o podacima o uplatitelju koji su priloženi uz prijenose financijskih sredstava.
  - Do izmjena našeg Zakonodavstva u primjeni je važeći Zakon, pravilnik i smjernice nadležnih nadzornih tijela

Međunarodne institucije, standardi i dokumenti

- **FATF (Financial Action Task Force)**

međunarodno tijelo osnovano u Parizu 1989. godine, čija zadaća je praćenje provođenja mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

izdao dokumente koji predstavljaju standarde za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma - *40 preporuka za SPNFT*

- **MONEYVAL**

- posebni odbor stručnjaka Vijeća Europe zadužen za praćenje provođenja mjera za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma

Međunarodne institucije, standardi i dokumenti

- **CODEXTER (Committee of Experts on Terrorism)**
  - Odbor pravnih stručnjaka Vijeća Europe za terorizam koji izrađuje pregled legislative te institucionalnih protuterorističkih planova zemalja članica VE
- **Egmont grupa (The Egmont Group of Financial Intelligence Units)**
  - tijelo osnovano 1995. godine, čija uloga je jačanje i koordinacija internacionalne suradnje ureda za sprječavanje pranja novca diljem svijeta
- **International Money Laundering Information Network (IMoLIN)**
  - organizacija koju je osnovala OUN radi povezivanja međunarodnih organizacija uključenih u SPNFT. Prikuplja informacije o regulativama pojedinih zemalja i radi na razvoju međunarodne suradnje.

Države koje u nezadovoljavajućoj mjeri primjenjuju mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

---

- Ured za sprječavanje pranja novca izdao je 06.03.2013. godine Smjernicu o državama koje u nezadovoljavajućoj mjeri primjenjuju mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma
- Ured preporuča praćenje službenih web stranica MONEYVAL-a (www.coe.int/t/dghl/monitoring/moneyval) i FATF-a (www.fatf-gafi.org) u vezi s novim informacijama o rizičnim državama

Države koje u nezadovoljavajućoj mjeri primjenjuju mjere sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

---

- Financial Action Task Force izrađuje listu:
- Nekooperativne države i države visokog rizika
  - Bahamas
  - Botswana
  - Democratic People's Republic of Korea (DPRK)
  - Ethiopia
  - Ghana
  - Iran
  - Pakistan
  - Serbia
  - Sri Lanka
  - Syria
  - Trinidad and Tobago
  - Tunisia
  - Yemen

Smjernica u svezi postupanja na području borbe u suzbijanju financiranja terorizma

---

- Obveznici su dužni redovito u svom poslovanju i pri uspostavljanju poslovnog odnosa s klijentom izvršiti provjeru da li je isti evidentiran na sankcijskim listama
- <https://www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/un-sc-consolidated-list>
- Obveznici su dužni periodično provjeravati liste:
  - provjera postojećih klijenata obveznika, odnosno provjera da li je određena fizička ili pravna osoba koja se nalazi na listama terorista evidentirana kao klijent obveznika,
  - provjera fizičkih i pravnih osoba koje su novo uvrštene na liste terorista, u cilju utvrđivanja da li su iste već evidentirane kao postojeći klijenti obveznika.
- Ako se utvrdi podudaranje podataka klijenata s podacima na listama potrebno je obavijestiti Ured.
- Banke i štedne banke dužne su o korištenju lista terorista, odnosno o negativnim rezultatima provjere istih, izvještavati Ured na tromjesečnoj osnovi.